

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SPREČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORIZMA

Član 1.

U Zakonu o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma („Službeni glasnik RS”, br. 113/17, 91/19 i 153/20), u članu 4. stav 1. tačka 17) tačka na kraju zamenjuje se tačkom i zapetom.

Dodaje se tačka 18), koja glasi:

„18) Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti.”

Član 2.

U članu 110. stav 1. reči: „člana 4. stav 1. tačka 9) ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje delatnost revizora i člana 4. stav 1. tačka 17) ovog zakona koji pruža usluge povezane s digitalnim tokenima, u skladu sa zakonom kojim se uređuje digitalna imovina” zamenjuju se rečima: „člana 4. stav 1. tačka 9) ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje delatnost revizora, člana 4. stav 1. tačka 17) ovog zakona koji pruža usluge povezane s digitalnim tokenima, u skladu sa zakonom kojim se uređuje digitalna imovina i člana 4. stav 1. tačka 18) ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala”.

Član 3.

Propisi doneti na osnovu Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma („Službeni glasnik RS”, br. 113/17, 91/19 i 153/20) uskladiće se sa odredbama ovog zakona u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se po isteku tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma sadržan je u odredbi člana 97. stav 1. tačka 17. Ustava Republike Srbije kojom je utvrđeno da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje druge odnose od interesa za Republiku Srbiju, u skladu s Ustavom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma („Službeni glasnik RS”, br. 113/2017, 91/2019 i 153/20 – u daljem tekstu: Zakon) se uređuju radnje i mere koje se preduzimaju radi sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma. Obveznici tog zakona su finansijske i nefinansijske institucije, koje moraju da ispune sve obaveze koje se tiču sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, uključujući identifikaciju stranke na propisan način.

Razlog za donošenje Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma je uvođenje novog obveznika Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti, kako bi se sistem za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma dalje unapredio i obezbedio efikasan nadzor nad primenom tog zakona od strane Komisije za hartije od vrednosti.

Takođe, uključivanje Centralnog registra, depo i kliring hartija od vrednosti u krug obveznika ovog zakona dodatno će se sprečiti unošenje u finansijski sistem imovine za koju se sumnja da je stečena krivičnim delom, a koja je namenjena pranju novca i finansiranju terorizma, odnosno unaprediti otkrivanje takve imovine ukoliko je već u sistemu. Time se stvaraju i preduslovi za uspostavljanje poslovne saradnje između Centralnog registra, depo i kliring hartija od vrednosti i međunarodnih finansijskih institucija, kao što je Euroklir (*engl Euroclear*) i sl.

Uključivanje Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti u krug obveznika u ovom trenutku je taj što je u januaru 2022. godine, od strane ministra finansija, direktorke Centralnog registra hartija od vrednosti i direktora globalnog tržišta kapitala i operativnih poslova Euroclear-a potpisan dokument kojim se definišu uslovi saradnje u cilju uključivanja državnih hartija od vrednosti Republike Srbije u sistem Euroclear. U potpisanom dokumentu definišu se uslovi i zadaci koje je neophodno ispuniti u cilju obezbeđivanja povezivanja sa tim sistemom, kao i ciljevi i vremenski okvir za povezivanje sa sistemom „Euroclear Bank”, koja je istaknuti provajder posttrgovinskih transakcija, koji olakšava saldiranje transakcija domaćih i međunarodnih hartija od vrednosti i čuva bezbednost preduzetih investicija, povezuje više od 2.000 tržišnih učesnika širom sveta i omogućava bezbedno i efikasno sprovođenje transakcija hartijama od vrednosti. Takođe, pomaže u procesima upravljanja rizikom i izloženošću koja proizilazi iz preduzetih transakcija, između ostalih i rizika od pranja novca i finansiranja terorizma.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. se pod pojam obveznika u smislu Zakona dodaje Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti.

Članom 2. je predviđeno da nadzor nad primenom Zakona od strane Centralnog registra, depo i kliring hartija od vrednosti vrši Komisija za hartije od vrednosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.

Članom 3. utvrđen je rok za usklađivanje propisa donetih na osnovu Zakona sa odredbama ovog zakona.

Članom 4. uređuju se stupanje na snagu i početak primene ovog zakona.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

Finansijski efekti sprovođenja zakona

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije.

Na koga će i kako najverovatnije uticati rešenja u zakonu

Rešenja utvrđena u ovom zakonu najviše će uticati na Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti, koji do sada nije imao obavezu primenjivanja Zakona što se tiče nadzornog organa, Komisija za hartije od vrednosti imaće u okviru nadzora dodatne obaveze, ali s obzirom na znanje i iskustvo u ovoj oblasti, ovaj nadzorni organ će se vrlo brzo prilagoditi novim rešenjima.

Pre svega, Komisija za hartije od vrednosti će morati da uskladi smernice za primenu odredaba Zakona od strane obveznika pod njihovim nadzorom sa novim rešenjima.

Prilikom vršenja nadzora, Komisija za hartije od vrednosti biće dužna da ima jasnu sliku o rizicima od pranja novca i finansiranja terorizma u Republici Srbiji, da ima direktan i indirektan pristup svim relevantnim informacijama o specifičnim domaćim i međunarodnim rizicima vezanim za stranke i usluge Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti, da prilagođava dinamiku nadzora i mere preduzete u nadzoru sa rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma kod ovog obveznika, kao i sa procenjenim rizikom u Republici Srbiji.

Takođe, Komisija za hartije od vrednosti biće dužna da o preduzetim merama u izvršenom nadzoru, o utvrđenim nepravilnostima i nezakonitostima, kao i o drugim značajnim činjenicama u vezi sa nadzorom odmah, u pismenoj formi, obavesti Upravu za sprečavanje pranja novca, kao i da dostavi primerak donetog akta.

Troškovi koje će primena zakona stvoriti građanima i privredi

Troškove će imati pre svega Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti, koji do sada nije bio u sistemu za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, te će biti neophodno organizaciono, kadrovsko i tehničko usklađivanje sa ovim zakonom, kao i donošenje odgovarajućih unutrašnjih akata.

Kao obveznik Zakona, Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti biće u obavezi da preduzme određene radnje i mere za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma koje obuhvataju:

- 1) poznavanje stranke i praćenje njenog poslovanja;
- 2) dostavljanje informacija, podataka i dokumentacije Upravi za sprečavanje pranja novca uvek kada u vezi sa transakcijom ili strankom postoje osnovi sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma;
- 3) određivanje lica zaduženog za izvršavanje obaveza iz ovog zakona i njegovog zamenika, najkasnije u roku od 15 dana od dana imenovanja;
- 4) redovno stručno obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih, koje se odnosi na upoznavanje sa odredbama Zakona i propisa donetih na osnovu njega i internih akata, sa stručnom literaturom o sprečavanju i otkrivanju pranja novca i finansiranja terorizma, sa listom indikatora za prepoznavanje stranaka i

transakcija za koje postoje osnovi sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma;

5) obezbeđivanje redovne unutrašnje kontrole izvršavanja obaveza Zakona u skladu sa utvrđenim rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma, kao i interne revizije, o čemu sačinjava godišnji izveštaj;

6) izradu spiska pokazatelja (indikatora) za prepoznavanje lica i transakcija za koje postoje osnovi sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma;

7) vođenje evidencija, zaštita podataka i čuvanje podataka iz tih evidencija;

8) sprovođenje mera iz ovog zakona u poslovnim jedinicama i podređenim društvima pravnog lica u većinskom vlasništvu obveznika u zemlji i u stranim državama;

9) izvršavanje drugih radnji i mera na osnovu ovog zakona.

Građani neće imati troškove usled primene ovog zakona.

Da li pozitivne posledice donošenja zakona opravdavaju troškove

Troškovi koje poslovi sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma mogu izazvati kod obveznika svakako su neznatni u odnosu na štetu koju obveznik može pretrpeti ako ne postupa u skladu sa zakonom, a tiče se različitih mera i kazni koje se mogu izreći za kršenje odredaba Zakona i propisa donetih na osnovu Zakona, uključujući i reputacioni rizik.

Pravna sigurnost u ovoj oblasti doprineće i privlačenju stranih investicija jer strani investitori u najvećoj meri ulažu svoja sredstva u okruženja koja su stabilna i u kojima se poštuju propisi o sprečavanju pranja novca.

Da li se zakonom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija

Ovaj zakon neće neposredno uticati na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju.

Da li su zainteresovane strane imale priliku da se izjasne

Najveći deo odredaba ovog zakona, tj. sve odredbe koje ne predstavljaju isključivo pravno-redakcijsko usklađivanje, bile su predmet konsultacija sa svim zainteresovanim stranama, uključujući obveznika.

Mere koje će se tokom primene zakona preduzimati kako bi se postiglo ono što se zakonom predviđa

Ovim zakonom predviđeno je usklađivanje propisa donetih na osnovu Zakona, kako bi se obezbedila puna primena novih rešenja. S tim u vezi, nadzorni organ će uskladiti smernice za primenu odredaba Zakona od strane obveznika pod njihovim nadzorom sa novim rešenjima.

VI. PREGLED ODREDBA ZAKONA O SPREČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORIZMA KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Pojmovi

Obveznici

Član 4.

Obveznici, u smislu ovog zakona, jesu:

1) banke;

2) ovlašćeni menjači i privredni subjekti koji menjačke poslove obavljaju na osnovu posebnog zakona kojim se uređuje njihova delatnost;

3) društva za upravljanje investicionim fondovima;

4) društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima;

5) davaoci finansijskog lizinga;

6) društva za osiguranje koja poseduju dozvolu za obavljanje životnih osiguranja i društva za posredovanje u osiguranju kada obavljaju poslove posredovanja u životnim osiguranjima; društva za zastupanje u osiguranju i zastupnici u osiguranju, koji imaju dozvolu za obavljanje poslova osiguranja života, osim društava za zastupanje i zastupnika u osiguranju za čiji rad odgovara društvo za osiguranje u skladu sa zakonom;

7) brokersko-dilerska društva;

8) priređivači posebnih igara na sreću u igračnicama i priređivači igara na sreću preko sredstava elektronske komunikacije;

9) društvo za reviziju i samostalni revizor;

10) institucije elektronskog novca;

11) platne institucije;

12) posrednici u prometu i zakupu nepokretnosti;

13) faktoring društva;

14) preduzetnici i pravna lica koja se bave pružanjem računovodstvenih usluga;

15) poreski savetnici;

16) javni poštanski operator sa sedištem u Republici Srbiji, osnovan u skladu sa zakonom kojim se uređuju poštanske usluge, koji pruža platne usluge u skladu sa zakonom kojim se uređuje pružanje platnih usluga;

16a) lica koja se bave poštanskim saobraćajem;

17) pružaoci usluga povezanih s digitalnom imovinom;

18) CENTRALNI REGISTAR, DEPO I KLIRING HARTIJA OD VREDNOSTI.

Obveznici su i advokati kada:

1) pomažu u planiranju ili izvršavanju transakcija za stranku u vezi sa:

(1) kupovinom ili prodajom nepokretnosti ili privrednog društva,

(2) upravljanjem imovinom stranke,

(3) otvaranjem ili raspolaganjem računom kod banke (bankarskim računom, štednim ulogom ili računom za poslovanje sa hartijama od vrednosti),

(4) prikupljanjem sredstava neophodnih za osnivanje, obavljanje delatnosti i upravljanje privrednim društvima,

(5) osnivanjem, poslovanjem ili upravljanjem privrednog društva ili lica stranog prava;

2) u ime i za račun stranke vrše finansijsku transakciju ili transakciju u vezi sa nepokretnošću.

Obveznici su i javni beležnici kada sačinjavaju ili potvrđuju (solemnizuju) isprave u vezi sa poslovima iz stava 2. ovog člana.

Ostali organi nadležni za vršenje nadzora

Član 110.

Komisija za hartije od vrednosti vrši nadzor nad primenom ovog zakona od strane obveznika iz člana 4. stav 1. tačka 1) ovog zakona, kada se radi o kastodi i poslovima ovlašćene banke, člana 4. stav 1. tač. 3) i 7) ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, zakonom kojim se uređuje preuzimanje akcionarskih društava i zakonom kojim se reguliše poslovanje investicionih fondova, člana 4. stav 1. tačka 9) ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje delatnost revizora i člana 4. stav 1. tačka 17) ovog zakona koji pruža usluge povezane s digitalnim tokenima, u skladu sa zakonom kojim se uređuje digitalna imovina ČLANA 4. STAV 1. TAČKA 9) OVOG ZAKONA, U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE DELATNOST REVIZORA, ČLANA 4. STAV 1. TAČKA 17) OVOG ZAKONA KOJI PRUŽA USLUGE POVEZANE S DIGITALNIM TOKENIMA, U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE DIGITALNA IMOVINA I ČLANA 4. STAV 1. TAČKE 18) OVOG ZAKONA, U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE TRŽIŠTE KAPITALA.

Organ nadležan za nadzor u oblasti poreskog savetovanja vrši nadzor nad primenom ovog zakona od strane obveznika iz člana 4. stav 1. tačka 15) ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje nadležnost i organizacija tog organa.

Organ nadležan za nadzor u oblasti igara na sreću vrši nadzor nad primenom ovog zakona od strane obveznika iz člana 4. stav 1. tačka 8) ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje nadležnost i organizacija tog organa.

Ministarstvo nadležno za inspekcijski nadzor u oblasti trgovine vrši nadzor nad primenom ovog zakona od strane obveznika iz člana 4. stav 1. tačka 12) ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Advokatska komora Srbije vrši nadzor nad primenom ovog zakona od strane advokata.

Ministarstvo nadležno za inspekcijski nadzor u oblasti trgovine vrši nadzor nad primenom odredbe člana 46. ovog zakona.

Ministarstvo nadležno za poslove poštanskog saobraćaja vrši nadzor nad primenom ovog zakona od strane obveznika iz člana 4. stav 1. tačka 16a) ovog zakona.

Javnobeležnička komora vrši nadzor nad primenom ovog zakona od strane javnih beležnika.

SAMOSTALNI ČLANOVI PREDLOGA ZAKONA

ČLAN 3.

PROPISI DONETI NA OSNOVU ZAKONA O SPREČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORIZMA („SLUŽBENI GLASNIK RS”, BR. 113/17, 91/19 I 153/20) USKLADIĆE SE SA ODREDBAMA OVOG ZAKONA U ROKU OD TRI MESECA OD DANA STUPANJA NA SNAGU OVOG ZAKONA.

ČLAN 4.

OVAJ ZAKON STUPA NA SNAGU OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”, A

PRIMENJUJE SE PO ISTEKU TRI MESECA OD DANA STUPANJA NA SNAGU
OVOG ZAKONA.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač - Vlada
 Obrađivač - Ministarstvo finansija

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma

Draft Law amending the Law on the Prevention of Money and the Financing of Terrorism

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa,

Naslov VII – Pravosuđe, sloboda i bezbednost, član 84. Sporazuma:

1. Strane će saradivati kako bi se sprečile upotrebu svojih finansijskih sistema i određenih nefinansijskih sektora za pranje prihoda od kriminalnih aktivnosti uopšte, a naročito od krivičnih dela u vezi sa drogama, kao i u cilju finansiranja terorizma.
2. Saradnja u ovoj oblasti može uključiti administrativnu i tehničku pomoć u cilju razvoja sprovođenja propisa i efikasnog funkcionisanja odgovarajućih standarda i mehanizma za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma istovetnih onima koje su usvojili Zajednica i međunarodni forumi u ovoj oblasti, naročito Finansijska akciona rada grupa (FARG – FATF).

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

Usklađivanje će se izvršiti u roku od 4 godine od dana potpisivanja Sporazuma.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

Predloženim rešenjima sadržanim u Predlogu zakona se ispunjavaju zahtevi sadržani u odredbama SSP.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma

Nema.

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije

Nije planiran

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima:

Ugovor o funkcionisanju Evropske unije / Glava 5 – Prostor slobode, bezbednosti i pravde / Poglavlje 4 - Sudska saradnja u krivičnim stvarima / Član 83. (raniji član 31. UEZ): „1. Evropski parlament i Savet mogu, direktivama donesenim u redovnom zakonodavnom postupku, utvrditi minimalna pravila za definisanje krivičnih dela i sankcija za naročito teške oblike kriminala sa prekograničnom dimenzijom koji proističu iz prirode ili učinka tih krivičnih dela ili iz posebne potrebe za zajedničkom borbom protiv njih.

U ove oblike kriminala spadaju: terorizam, trgovina ljudima i seksualno iskorišćavanje žena i dece, ilegalni promet droge, ilegalni promet oružja, pranje novca, korupcija, falsifikovanje sredstava plaćanja, računarski kriminal i organizovani kriminal.“

Potpuno usklađen.

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima:

Direktiva (EU) 2015/843 Evropskog parlamenta i Saveta od 30. maja 2018. godine o izmeni Direktive (EU) 2015/849 o sprečavanju korišćenja finansijskog sistema u svrhe pranja novca ili finansiranja terorizma, i o izmeni direktiva 2009/138/EK i 2013/36/EU

Directive (eu) 2018/843 of the European parliament and of the council of 30 May 2018 amending Directive (EU) 2015/849 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, and amending Directives 2009/138/EC and 2013/36/EU.

Potpuno usklađen.

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost, treba navesti razloge

/

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

U skladu sa članom 72. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Ne.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Da, na engleski jezik.

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

Prilikom izrade Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma nisu bili angažovani strani eksperti ni konsultanti.